

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IX. De fidei actu datur speciale præceptum, ratione sui pbligans,
non semel dumtaxat in vita, sed frequenter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

discere, vel memoriâ retinere nequeant, neque ab ipsis exigenda notitia adeo clara & subtilis. Sufficit enim quod ea quoad substantiam sciant, modo suo rustico & simplici, ut patet in Sanctulo, de quo D. Gregorius lib. 3. Dialog. c. 37. sic habet: *Scimus certè, quia venerabilis vir Sanctulus, Provincia Narcia Presbyter, ipsa quoque elementa litterarum bene non noverat, legis præcepta nesciebat, sed quia plenitudo legis est charitas, legem totam in Dei ac proximi dilectione servavit, & quod foris in cognitione non noverat, ei intus vivebat in amore.*

CAPUT IX.

De fidei actu datur speciale præceptum, ratione sui obligati, non semel dumtaxat in vita, sed frequenter.

134 **D**uplex est præceptum fidei. Affirmativum unum, præcipiens fidei actum, seu assensum. Negativum alterum, prohibens dissentiri myturiis fidei, vel de eorum veritate dubitare. Dari negativum fidei præceptum, illudque semper & pro semper obligare, nullus unquam dubitavit. Dari etiam speciale præceptum affirmativum per se obligans ad eliciendum fidei actum, Scriptura clamat, *qui non crediderit, condemnabitur.* Clamat quoque Ecclesia, quæ per Alexandrum VII. anno 1665. damnavit hanc propositionem: *Homo nullo unquam tempore tenetur elicere actum fidei, spei, & charitatis ex vi præceptorum divinatorum, ad eas virtutes pertinentium.* Et anno 1679. per Innocentium XI. damnavit istam: *Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.*

135 Sed difficultas est in determinando tempore, quo speciale fidei præceptum obligat ad eliciendum fidei actum? Certum quippe est non obligare ad illum semper actu eliciendum: cum ob varias hujus vitæ distractiones, hoc nobis impossibile sit.

136 Satis esse actum fidei semel in vita elicere, nonnulli docuerunt. Sed hoc Innocentius XI. damnavit propositione 17. Et merito damnavit: cum, juxta utriusque Testamenti Scripturam, justus ex fide vivere debeat. Semel autem fidei actum eliciuisse, reliquum autem vitæ tempus aliis cogitationibus dare, non est ex fide vivere; sed ad hoc necesse est fidei actum frequenter elicere, frequentique illius exercitio, secundum fidei veritates, vitam suam componere. Id ipsum ratio suadet: quia fidelis hominis vita christiana potissimum consistit in actibus fidei, spei, & charitatis.

137 Frequenter itaque fidei actus eliciendus est. Sed quando? 1º. cum primum adepto rationis usu, vel postea, fides sufficienter proponitur. Fides namque initium, & fundamentum est totius vitæ christianæ, quam baptizatus quisque incipere tenetur, cum

Tom. II.

primum rationis usum adipiscitur.

2º. in fine vitæ, seu præsentis mortis periculo: sicut enim tunc per se vigent præcepta spei & charitatis; ita & fidei: & sicut vir justus & fidelis vivere; sic mori debet ex fide.

3º. quoties gravis contra fidem urget tentatio, à qua seipsum non potest quis aliter expedire.

4º. quoties lapsus est quis in hæresim, vel aliam infidelitatem. Tenetur quippe injuriam primæ Veritati illatam, per contrarium actum resarcire.

5º. non est dubium, quin aliàs frequenter obliget præceptum, etiam sub mortali. Sub veniali verò, sicut debemus virtualiter perpetuò adherere Deo per charitatem (generaliter dictam) saltem imperfectam; ita & per fidem, saltem imperfectam. Primò, quia Habacuc indistinctè & doctrinaliter, adeoque universaliter pronuntiat, & ex ipso Apostolus frequenter inculcat, *justus in fide* (Apostolus Rom. 1. dicit *ex fide*) *vivet*, ex fide utique actuali vel virtuali: cum enim vivere in actu secundo sit agere; vivere ex fide, est agere ex fide. Secundò, quia ibidem Apostolus Rom. 14. docet *omne quod non est ex fide, peccatum esse.* Quem locum licet Patres uno modo explicant de fide, prout idem est quod dictamen conscientia: non unico tamen, nec solo illo sensu sic explicant; verum etiam de fide supernaturali, & Christiana, saltem inchoata, prout ostendimus to. 1. Prolegom. 6. cap. ult. Terriò, quia sicut Christianus semper vivere debet christianè & benè; sic morali quodam modo (virtualiter utique) semper vivere debet ex fide. Teste namque Augustino de fid. & oper. c. 23. adeò inseparabilis est bona vita à fide, quæ per dilectionem operatur, ut sine ea bona vita non sit. Et sine fide opera undequaque bona à nullo fiunt homine. Quia (ut ait in præfat. Psal. 31.) *bonum opus intentio facit, intentionem fides dirigit.* Quartò, tota vita hominis, præsertim Christiani, perpetuus debet esse cultus Dei: sine hoc enim nihil est omnis homo, teste Bernardo. *Fide verò, spe, & charitate Deum esse colendum docet Augustinus Enchirid. cap. 3.* Quintò, tota vita Christiani esse nequit christiana sine fide, modo dicto virtualiter perpetua. Ut enim tota sit christiana, tota esse debet evangelica, id est tota dirigi per maximas Evangelii. Nequit autem dirigi per maximas Evangelii, nisi creditas. Deinde vita verè christiana, est quæ quis vivit Christo, ex Christo, & secundum Christum. *Christo* quidem, sive propter Christum: quia 2. Cor. 5. dicitur: *Pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei qui pro ipsis mortuus est.* Et Joan. 6. *Qui manducat me, & ipse vivet propter me.* Ex Christo verò: quia sunt membra, & palmites Christi. Membra au-

tem vivere debent ex capite, & palmites ex vite. *Secundum Christum* denique, intiendo scilicet, & imitando ipsum, sicut vitæ nostræ exemplar, juxta illud: *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Atqui tota vitæ suâ Christianus nequit vivere Christo, ex Christo, secundum Christum, modo dicto, nisi tota vitæ vivat ex fide. Sexto oportet semper orare, Luc. 18. & 1. Thessalon. 5. oportet ergo semper credere, cum oratio esse nequeat absque fide. Nullus quippe ab eo petit salutem, quem non credit Salvatorem, nec ab eo bona postulat, à quo non credit bona procedere. Deinde orandum in nomine Christi, prout ipse iussit Joan. 16. & Ecclesia observat in fine Collectarum omnium, addendo *per Dominum nostrum Jesum Christum.* Nec hoc etiam fit absque fide Christi. Et ideo Augustinus epist. 121. ad Probam, in ipsa (inquit) *fide, spe, & charitate, continuato desiderio, semper oramus.*

139 Septimo *militia*, id est continua pugna, est *vita hominis super terram.* Ideo Christiani jubentur in omnibus sumere *scutum fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea exringuere,* Ephes. 6. eidemque nequissimo adversario resistere *fortes in fide,* 1. Pet. 5. Denique tenemur semper bene vivere. Atqui *inseparabilis est bona vita à fide, qua per dilectionem operatur;* imò verò ea ipsa est bona vita. Augustinus de fid. & oper. c. 23. Hæc sunt argumenta, propter quæ Facultas Theologica Lovaniensis in doctrina sua Innocentio XI. representata, postquam de charitate dixit: *Continua virtualis dilectio versari debet circa Deum, &c.* subjunxit: *Par nobis obligatio est fidei, & spei: etiam per has obligamur divinae Majestati continuo, saltem virtualiter, adherere.* Continua verò fides ista virtualis explicanda est ad modum, quo continua dilectio virtualis. De qua, ubi de charitate.

CAPUT X.

Sufficiens fidei propositio requiritur ad obligationem credendi, utpote necessaria ad prudentem assensum.

140 **N**Um. 137. diximus fidei actum esse sub obligatione, cum primum adepto rationis usu, vel postea, fides est sufficienter proposita. Et ratio est, quia nullus tenetur credere, nisi prudenter possit. Prudenter autem credere nemo potest, quandiu fides ipsi non proponitur, nisi leviter & insufficienter. Quisquis enim credit absque sufficienti propositione credendorum, citò & leviter credit, per consequens est levis corde, juxta illud Eccli. 19. *Qui citò credit, levis est corde.*

141 Ideò antequam definiamus momentosam questionem, quando fides censenda sit suffi-

cienter proposita, necesse est ut explicemus ea quæ generatim requiruntur ad prudentem assensum, qui præbetur propter auctoritatem, sive hominis, sive Dei.

§. I.

Explicantur generatim requisita ad prudentem assensum, qui præbetur propter auctoritatem hominis.

Requisita illa sunt quinque. Primum 142 est ut homo, cui assensum præbemus, sit verax, idèque fide dignus. Taliter utique verax, ut ob sinceritatem fallere nolit eos, quibus aliquid asserit; nec facillè finat se falli ab aliis: ne deceptus ipse, alios facillè decipiat. Neque enim fides prudenter adhibetur illis hominibus, qui vel facillè mentiuntur, vel nimis facillè credendo, facillè decipiuntur, deceptique alios facillè decipiunt. Quòd si propter defectus istos, defectum utique sinceritatis, & mentiendi facilitatem, prudenter non creditur homini: multò minus dæmoni, in tentationibus aliqua suggerenti, vel etiam tempore exorcismorum in energumenis loquenti. Cum enim dæmon sit mendacii pater, & capitalis hostis hominum, non quærit nisi hominibus nocere. Periculosum proinde est ipsi credere: cum veris sæpè falsâ misceat, vel nociva, ut falsâ cum veris, malaque simul cum bonis facillè admittantur.

Secundum requisitum est, ut sufficiens 143 habeatur certitudo, quòd id quod credendum proponitur, absolutè asseritum fuerit ab homine illo, quem cognoscimus esse veracem: neque enim sufficit, quòd asseruerit tamquam sibi ab aliis narratum. Cum hoc non sufficiat ad credendum illud esse verum, sed solum ad credendum tali homini veraci fuisse narratum.

Tertium est, ut secundum meritum æ- 144 stimentur motiva, quæ probant hominem, qui asserit, esse veracem, ipsumque verè asseruisse id quod credendum proponitur, nec habeatur auctoritas, seu aliud argumentum, evincens falsitatem talis asseriti, vel saltem pro parte enervans auctoritatem asserentis, ut intelligatur in quo firmitatis gradu præberi queat assensus.

Quartum est integritas, seu bona dispositio 145 voluntatis in credente, per quam excludatur omnis affectio vel inducens nimis præcipitanter intellectum ad assensum, vel ab eo nimis retrahens. Quia experientia docet passim contingere, ut nimis facillè, & sine debita discussione credatur narrationibus hominum qui diliguntur, & tantò facilius, quantò amplius diliguntur. Et contra nimis facillè rejiciatur tamquam falsum, vel tamquam malè fundatum, id quod narratum cognoscitur ab iis quos non diligimus, sed averlamur.